

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622202590
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5622202590.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky B. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. C.. O.. Š.L. XX/XB, B. Y. a otca C. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/X, E., toho času bytom P. XXX, XXX XX P., okres Nový Jičín, Česká republika, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Barabásom, advokátom so sídlom Letná 45, 052 01 Spišská Nová Ves, v konaní o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti a o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Otec maloletej podal na súd prvej inštancie dňa 06.09.2022 návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloletú E. T., nar. XX.XX.XXXX. Návrhom vo veci samej sa otec domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti a určenia primeraného výživného pre maloletú. S návrhom vo veci samej podal otec aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žiada, aby súd do právoplatného skončenia konania zveril maloletú E. do osobnej starostlivosti starej matky M. N. T., nar. XX.XX.XXXX a starého otca B. A. T., nar. XX.XX.XXXX a určil výživovú povinnosť oboch rodičov voči maloletej v nevyhnutnom rozsahu. Návrh vo veci samej aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otec odôvodnil totožne tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 02.07.2014, sp. zn. 4P/32/2014-14 bola schválená rodičovská dohoda o uprave rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu, na základe ktorej bola maloletá E. zverená do osobnej starostlivosti matky. Styk maloletej E. s otcom bol naposledy upravený rozsudkom Okresným súdom Liptovský Mikuláš zo dňa 26.10.2016, sp. zn. 9P/61/2016-36, na základe ktorej ho je otec oprávnený stykať sa s maloletou E. v každom kalendárnom mesiaci vždy v druhý víkend v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod. Výživné vo výške 110 eur mesačne otec uhrádza na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 09.02.2021, sp. zn. 1P/127/2020. Uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 22.02.2022, CVS: ORP-402/1-VYS-LM-2021 bolo otcovi na podklade trestného oznámenia matky a záverov Znaleckého posudku č. 4/2022 znalca PhDr. I. K. M. vznesené obvinenie za zločin Tyrania bližkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť práve voči maloletej E. a to v období mesiacov júli až august 2020 a v období od 31.07.2021 do 21.08.2021 na adrese otca v Českej republike. Predmetné obvinenie voči otcovi sa však nezakladá na pravde a predmetné obvinenie činu sa otec ani nemohol dopustiť, nakoľko v roku 2020 kvôli opatreniam na hraniciach medzi Slovenskou republikou a Českou republikou súvisiacich s pandémiou Covid 19 otec prvýkrát na Slovensko vycestoval až po uvoľnení opatrení, a to mesiaci júli 2020, konkrétne 18.7.2020, kde sa s maloletou E. stretol na adrese svojich rodičov (E. starých rodičov) vo E. Dňa 20.07.2020 otec spolu so svojou manželkou a synom cestovali naspäť domov so zástavkou u manželkinej rodiny v Krašne nad Kysucou. Maloletá E. s nimi necestovala do Českej republiky, ale ostala u starých rodičov a tí ju odviezli k matke. V mesiaci august 2020 otec cestoval na Slovensko len na tri dni od 01.08 - 03.08.2020,

príčom matka odmietla otcovi maloletú odovzdať s odôvodnením, že má súdom určený čas stretávaní sa s dcérou len v poradí druhý víkend v mesiaci a ona sa mu nemusí prispôbovať s termínom. Otec E. už osobne nevidel kvôli komplikáciám so znovuzavedením opatrení na hraniciach medzi Slovenskou republikou a jeho bydliskom v Českej republike do 17.07.2021. Z uvedenej výplýva, že maloletá E. nebola v uvedenom období ju až august 2020 na otcovej adrese v Českej republike ani jeden deň a teda ani nemohlo dojsť k skutkom uvedeným v predmetnom obvinení. Rovnako je nepravdivá aj druhá časť obvinenia otca, nakoľko E. bola u otca v období od 17.07.2021 do 14.08.2021 (nie od 31.07.2021 do 21.08.2021), pričom počas celej doby jej pobytu tam boli s ňou prítomní okrem otca, jeho manželky a syna aj starí rodičia maloletej (ktorí ju priviezli), resp. otcova svokra J. O. ako aj jeho švagor C. O. s partnerkou E. J. a tiež aj pani K. G. M.. Prítomnosť týchto osôb v domácnosti otca súvisela s vysokým štádiom tehotenstva manželky otca s ich druhým, teraz už narodeným dieťaťom. Na základe podanej sťažnosti otca bolo Uznesenie vyšetrovateľa PZ zo dňa 22.02.2022, ČVS: ORP-402/1-VYS-LM-2021 v časti vznesenia obvinenia zrušené Uznesením Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš 1Pv 324/21/5505-10 zo dňa 06.04.2022. Nejedná sa pritom o prvé trestné oznámenie voči osobe otca zo strany matky, pričom matka a bývala svokra v telefonickej aj osobnej komunikácii s otcom a jeho rodinou ani neskryvali, že týmto postupom sa snaží otcovi znepriemňovať život a zamedziť stretávanie sa otca s maloletou E. (napr. Uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš o nariadenie predbežného opatrenia sp. zn. 9P/61/2016-13). Dve matkou aj bývalou svokrou iniciované trestné, resp. priestupkové konania boli skončené v prospech otca. Vtedy otec trestné oznámenia za krivé obvinenie nepodal zo strachu, že sa ich správanie voči nemu ešte viac zhorší. Preto otec uviťtal rozhodnutie Okresného súdu č.k. 5P/51/2014-26 zo dňa 12.01.2015 o uložení povinnosti rodičom maloletej podrobiť sa odbornej psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši. Tu to povinnosť súd zrušil uznesením dňa 30.10.2017 po otcovom odstúhovaní sa do Českej republiky so záverom, že výchovné opatrenie splnilo svoj účel a rodičia maloletej začali konštruktívne komunikovať, čo viedlo k tomu, že nad rámec rozhodnutia súdu sa maloletá styka s otcom, u ktorejho maloletá opakovane prenocovala. V súčasnej dobe už však otec a jeho rodina vzhľadom na závažné obvinenie matky maloletej nezakladajúci sa na pravde a tiež šírenie posudzujúcich informácií o rodičoch otca podali trestné oznámenia za krivé obvinenie a ohováranie, ako trestné oznámenie na neznaťmého páchatel'a z dôvodu zistenejho syndrómu týrania u maloletej E.. V súčasnosti matka naďalej odopiera styk maloletej E. s otcom ako aj starými rodičmi s otcovej strany. Ohľadnuc od pomstychtivejho konania matky voči otcovi maloletej E., je smutnou skutočnosťou, že z uznesenia o vznesení obvinenia výplýva, že v rámci trestného konania bol znalcom PhDr. I. K. M. vypracovaný Znalecký posudok č. 4/2022, ktorým bolo zistené, že maloletá E. trpí syndrómom týrania (otec ho nemá k dispozícii). Ak teda zo strany otca nedošlo a ani nemohlo dojsť k týraniu maloletej E., logicky výplýva, že k týraniu mal. E. muselo dojsť počas jej pobytu u matky a to buď matkou samotnou, resp. jedným z jej partnerov, ktorých matka v predmetnom období vystriedala viaceru alebo prípadne aj inou neznámou osobou, pričom matka od roku 2018 menila svoje bydlisko minimálne deväťkrát, čo musí mať taktiež negatívny vplyv na zdravý vývoj maloletej. V súčasnosti matka styk s maloletou odopiera nielen otcovi ale aj E. starým rodičom z otcovej strany, s ktorými mala E. vždy pozitívny vzťah, a ktorých dokonca nedaťno nechala E. bez vedomia svojej matky pozdravovať po inej osobe (z blízkosti bydliska starých rodičov.) E. má dvoch súrodencov z otcovho druhého manželstva, kde je nevyhnutné zachovať, resp. vytvoriť súrodenecké väzby, o ktoré má záujem nielen otec ale aj maloletá E. samotná, čo výplýva aj z predloženej fotodokumentácie. Pri poslednom pokuse otca o stretnutie s maloletou mu matka priniesla rukou napísaný list, ktorý mal byť od E. a z ktorejho má výplývať, že sa s ním E. nechce stretnúť, pričom v skutočnosti z neho však výplýva, že tento list musela maloletá zjavne napísať pod nátlakom a musel byť diktovaný, nakoľko maloleť deti vo všeobecnosti nepoužívajú taký slovník („decko“) ako aj píšmo je rozhádzané a roztrasené, pričom maloletá má písmo na svoj vek uhládne. Uvedený list, okrem iného preukazuje aj nevhodnosť výchovného prostredia maloletej. Po následnom privolaní policajnej hliadky otcom a pokuse o stretnutie otca so svojou dcérou bolo otcovi prostredníctvom policajtov oznámené, že matka otcovi odmieta E. odovzdať, z dôvodu, že dochádza k jej sebaopškovaniu. Šokovaný otec následne bol celú vec spolu so žiadosťou o pomoc nahlať príslušnému úradu práce, pričom očakával asponť nejaký zášah úradu. Akeť opatrenia, resp. či vôbec kolízny opatrovník vykonal, do dnešného dňa nie je zrejmé, resp. otec nemá o nich žiadnu vedomosť, a preto sa rozhodol obráť na súd. Vzhľadom na vyššie uvedené jediným možným riešením vzniknutej neziaducej situácie je nevyhnutný rýchly zášah súdu, ktorý zabezpečí, že maloletá E. nebude v prostredí, kde potencionálne dochádza, resp. dochádzalo k jej týraniu, či sebaopškovaniu

ako aj zabezpečiť nepretrhnutie jej rodinných väzieb s otcom, súrodencami ako aj starými rodičmi. Vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie, týkajúce sa zisteného syndrómu týrania u E., je taktiež nutné, aby za účelom ochrany najlepšieho záujmu maloletej do predmetného konania vstúpil aj prokurátor. V súčasnej situácii sa vzhľadom na prebiehajúce vyšetrovanie týrania maloletej javí ako najvhodnejšia alternatíva bezodkladne dočasne zverenie E. do starostlivosti jej starých rodičov M. N. T., nar. XX.XX.XXXX a B. A. T., nar. XX.XX.XXXX, u ktorých v podstate maloletá E. T. vyrastala, a ktorí so zverením do ich starostlivosti súhlasia. Maloletá E. je v rámci svojho zverenia matke vychovávaná v krajne nevhodnom prostredí, ktoré ohrozuje nielen jej zdravý duševný vývoj ale aj zdravie, ba dokonca život. O uvedenom svedčí nielen skutočnosť, že u maloletej sa počas jej zverenia matke vyvinul syndróm týrania, ale aj nestabilita výchovného prostredia, nakoľko matka pravidelne mení svoje reálne bydlisko (Borský Mikuláš, Poprad, Ruzomberok...), čo súvisí s jej častým menením partnerov. Matka zároveň odopiera styk maloletej E. s otcom a jeho rodinou a za tým účelom zneužíva pandémiu Covid-19, resp. trestné oznámenia. Maloletá má pritom záujem o vzťah s otcom a jeho rodinou, pričom počas stretnutí sa viackrát vyjadrila, že chce s nimi zostať. Otec má taktiež záujem o zverenie maloletej do svojej starostlivosti, pričom má na to vytvorené ideálne podmienky, nakoľko žije usporiadaným rodinným životom v rodinnom dome a maloletá má navyše vytvorený pekný vzťah nielen s jeho starším synom ale aj súčasnou manželkou.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla, ale len nutná a dočasná úprava pomerov u účastníkov, nejde teda o konečnú úpravu a je možné ho vydať len do času, kým nie sú dane podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci samej. Jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli väčšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je totiž zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa dočasne upravujú pomery u účastníkov, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Pri nariadení neodkladného opatrenia nie je potrebné vykonať dôsledne dôkazy na preukázanie dôvodnosti navrhovaného neodkladného opatrenia a účastníci nemusia byť vypočúti. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti nevyhnutnosť potreby nariadiť neodkladné opatrenie je potrebné posudzovať vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je namieste rozhodnúť neodkladným opatrením pred rozhodnutím vo veci samej. Súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie nemá byť prostriedkom akejkoľvek úpravy pomerov do času, kým súd nerozhodne vo veci samej, ale ide o procesný prostriedok výnimočnej povahy.

15. Z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 4P/32/2014 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 02.07.2014, č. k. 4P/32/2014-14 boli upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletej E. T. tak, že súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach a otec sa zaviazal na úhradu výživného vo výške 70 eur mesačne, styk s maloletou upravený nebol. Z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/61/2016 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 26.10.2016, č. k. 9P/61/2016-36 bol naposledy upravený styk otca s maloletou, keď súd ohľadom styku schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej je otec oprávnený stýkať sa s maloletou v každom kalendárnom mesiaci vždy druhý víkend v sobotu do 09.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod. Pokiaľ sa týka vyživovacej povinnosti, naposledy bola určená rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 09.02.2021, č. k. 1P/127/2020-103 vo výške 110 eur mesačne.

16. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ Liptovský Mikuláš, ČVS: ORP-402/1-VYS-LM-2021 súd zistil, že otcovi bolo uznesením zo dňa 22.02.2022 vznesené obvinenie pre zločin Týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktoré bolo uznesením Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš zo dňa 06.04.2022, č. 1 Pv 324/21/5505-10, zrušené. V rámci vyšetrovania bol vypracovaný dňa 19.01.2022 znalecký posudok znalca PhDr. I. Ď. z odboru psychológia, klinická psychológia detí a dospelých. Zo záverov uvedeného posudku vyplýva, že intelekt maloletej E. sa vyvíja v pásme nadpriemeru, ide o introvertnú štruktúru osobnosti so zvýšenou úzkostlivosťou. U maloletej prevláda mechanické zapamätávanie, ktoré je typické u detí mladšieho školského veku. Maloletá si vie zapamätať niečo, keď sa jej to viackrát opakuje a vybavovanie má podobu reprodukcie. Logické zapamätávanie je len v počiatkoch. Schopnosť správne reprodukovať prežitú udalosť je zachovaná pri ich častom opakovaní, ak je opakovanie menej časté, schopnosť správne reprodukovať prežitú udalosť je znížená. Dispozície k fantazijnému spracovaniu a prezentovaniu údajov sú prítomné, je to typická črta detí mladšieho školského veku. Sklony k vymýšľaniu a účelovému spracovaniu skutočností vyšetrovaním znalec nezistil. Znalec ďalej uzavrel, že maloletá je zvýšene

úzkostná a predpokladá, že to súvisí s uvedeným skutkom. Vyšetrením bol znalcom zistený prejav syndrómu týrania pri predpokladanom časovom horizonte od 31.07.2021 do 21.08.2021 počas pobytu maloletej u otca a spôsobený jeho konaním. Z psychického hľadiska malo správanie otca maloletej na maloleť negatívny vplyv, pričom v súčasnosti je jej psychický stav kompenzovaný.

17. V rámci vyšetrovania bola vyšetrovateľom vyžiadaná aj správa o psychologickú diagnostiku a psychologickú starostlivosť poskytnutej maloletej zo strany Detského advokačného centra Náruč, so sídlom v Žiline. Podľa správy centra zo dňa 02.08.2022 maloletá E. absolvovala v centre 10 osobných stretnutí so psychológom, a to v období od decembra 2021 do júla 2022. V kresbe rodiny maloletá do rodiny zahrnula mamu, jej partnera I. a seba, pričom je konštatované, že maloletá túto rodinu vníma idealizovane, matkinho partnera považuje za svojho druhého otca a želá si, aby to tak bolo navždy. Otázne je, či u dieťaťa nejde prezentáciu rodiny v zmysle sociálnej žiaducnosti. Maloletá do rodiny uvádza aj babku (matkinu matku), s ktorou si rozumie. Pri otázke na vlastného otca maloletá udala, že keď bola v lete u otca na prázdninách, otec si vypil a potom ju bil palicou zo stromu, zatváral ju na WC a strkal jej hlavu do záchodovej misy. Keď o tom maloletá hovorí, sprevádza to neverbalitou, kde sa akoby uhyba pred otcom. Javí sa, že rozprávanie maloletá zakladá na reálnej skúsenosti. Hovorila, že sa otcu bála, triasla sa a bola z toho smutná. Vierohodnosť maloletej má podľa psychológov podporovať jej otázka, či ku nim chodia aj iné deti, ktorým sa stalo „to isté“ a tiež preberanie zodpovednosti za otca, keď by ho maloletá chcela zmeniť. Na druhej strane podľa záverov psychológov maloletá vníma vzťahy s oboma biologickými rodičmi negatívne. Vo vzťahu s matkou prevládajú toho času negatívne emócie, keď maloletá citlivo reaguje na matkine prejavy hnevu - matka je vnímaná ako netrpezlivá, vznetlivá, nespravodlivá, reagujúca krikom, vyvolávajúca hádky. Pri bližšom dopytovaní je zistené, že sa jedná o bežné výchovné situácie medzi rodičom a dieťaťom, kedy matka napr. vyžaduje učenie, príp. plnenie iných povinností a dieťa nepočúva. Reálne pocity ohrozenia vo vzťahu k matke zo strany maloletej zistené neboli. Vzťah s biologickým otcom je na základe výsledkov testu tiež negatívny. Uvádza, že ju otec bije, je na ňu hrubý, hnevá sa, nemá na ňu čas. Tiež si praje, aby otec v rodine nebol, ale aj to, aby mal inú povahu. V záveroch správy poukázali psychológovia aj na také zistenia, že hoci maloletá referovala o údajnom konaní otca, ktoré jej bolo neprijemné a mala z neho strach, napriek tomu sa javilo, že otca úplne neodmieta a bola ochotná sa s ním stretnúť, pokiaľ by jej neublížoval. Zároveň uvádzala o zlom spánku a myšlienkach o otcovi, snoch, ktoré vnímala ako ohrozujúce - „chce ma zabiť“ a spomínala hnev v súvislosti s otcom - „Ja som doma vravela mamine, že ja keď sa ma dakto spýta o otcovi, tak ja mám naňho nervy... tak som naňho nahnevaná“. U maloletej zaznamenali problém s vyjadrením a spracovaním hnevu, čo úzko súvisí aj s diagnostikovanou depresívnou symptomatikou - zadržiavanie hnevu a jeho obracanie voči sebe. Maloletá mala sklon k sebapoškodzujúcim formám vyjadrenia, napr. búchanie si hlavy o stenu a preberanie zodpovednosti za to, čo nemôže zmeniť - „chcela som zmeniť otca“. Maloletá má zvýšenú citlivosť v súvislosti s konfliktnou komunikáciou dospelých, čo môže súvisieť s konfliktom v rodine, ktorá maloletá vníma. Od mája/júna 2022 je maloletá po psychickej stránke viac stabilizovaná. Pri zmienke o otcovi alebo starých rodičoch zo strany otca, u maloletej pretrváva odmietavé nastavenie a očakávanie, že by jej mohli ubližovať. Zároveň sa ale javí, že by zo strany otca očakávala aj prejavy záujmu o ňu bez ohľadu na to, že jej postoj je odmietavý. Na základe psychologickéj diagnostiky a práce s dieťaťom sa teda javí, že mohlo dochádzať voči maloletej zo strany biologického otca k nevhodnému zaobchádzaniu a je tiež zjavné, že medzi rodičmi panuje rodičovský konflikt, ktorý môže prispievať k odmietavému nastaveniu dieťaťa voči otcovi.

18. Kolízny opatrovník na výzvu súdu prešetril pomery v rodine maloletej E.. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 09.09.2022 vyplýva, že matka s maloletou býva v spoločnej domácnosti býva s partnerom I. J.. V nájme od fyzickej osoby majú 2-izbový byt. Domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná. Maloletá má svoju izbu, zariadením prispôsobenú jej potrebám. Matka je zamestnaná v W. X. G., pracuje na tri zmeny, dosahuje príjem cca 750,- eur mesačne. Keď je matka v práci, starostlivosť o maloleť E. zabezpečuje jej partner. Partner matky je SZČO v oblasti stavebných prác. Maloletá navštevuje 3.ročník ZŠ M. - B. C.. Stravuje sa v škole, po škole navštevuje školský klub detí. Navštevuje výtvarný a tanečný krúžok. Matka uviedla, že v trestnom konaní proti otcovi je naplánovaný výsluch maloletej v Žiline. Podľa vyjadrenia matky problémy nastali po návrate maloletej od otca /ČR/ v roku 2021. Vtedy bola maloletá u otca jeden mesiac, prišla s modrinou na zadočku. Začala mať problémy - mala záchvat, triasla sa, bála sa ísť na záchod. Postupne začala matke hovoriť čo v Českej republike zažívala (namáčali jej hlavu do WC, nedávali jej jesť, bili ju). Vzťah E. so starými rodičmi sa podľa matky pokazil v tom období, keď maloletá bola u otca v Českej republike /2021/ a po určitú časť obdobia boli v domácnosti prítomní i jeho rodičia. V marci 2022 prišiel za maloletou do školy starý otec T. s tým, že ju chce zobrať. Ona sa zľakla a kopla ho do kolena. On na ňu vulgárne reagoval „ty malá s..a“ - uviedla maloletá a udržiavala očný kontakt s matkou. Matka uviedla, že maloletá E. má stále problémy v

správaní, býva nervózna, má depresie, plače - väčšinou 1 - 2x za týždeň. V osobnom kontakte s otcom maloletá nebola viac ako rok. Na narodeniny vo februári 2022 jej otec telefonoval, opýtal sa jej ako sa má - pri tomto rozhovore maloletá pozrela na matku a povedala: „potom ste sa veľmi pohádali“. Matka reagovala: „Áno, prepáč, nemali sme sa pred tebou hádať“. Maloletá uviedla, že v škole ju najviac baví informatika a prírodoveda. Počas prázdnin bola v dennom tábore „bolo super, mala som tam kamošku Sárú“. „Bola som v kine na Mimoňoch s ocinom (I.) a s krstným na turistike na Žiarskej chate“. „Predtým som dobre vychádzala so starými rodičmi, no teraz ma sledujú v škole.“ Vyjadrila sa, že starí rodičia jej nechýbajú. „Môj oco má už dieťa - C.. Keď som tam bola, tak som ho nakŕmila. Rozumeli sme si, boli sme aj v ZOO.“ „V škole mám dve kamarátky - Lenku a Kiku.“ „Chodím na výtvarnú a na Štúdio kamarát v rámci školy.“ Zo správy kolízneho opatrovníka ďalej vyplýva, že starí rodičia M. T. a L. T. bývajú na adrese D. A.. XXX/X, E.. Obývajú poschodový rodinný dom, ktorý je v ich vlastníctve. Domácnosť je zariadená, udržiavaná. Na prízemí domu je obývačka prepojená s kuchyňou a sociálne zariadenie. Na poschodí domu sú tri izby a sociálne zariadenie. Jedna izba je maloletej E., sama si ju vybrala - zariadením prispôsobená jej potrebám. Stará matka je zamestnaná ako vedúca školskej jedálne pri ZŠ I.. K.. C. E. B. Y., pracovnú dobu má od 7:00 do 14:30 hod. Starý otec poberá starobný dôchodok, na dohodu pracuje 4 dni v mesiaci ako SBS v D. E. G.. Starí rodičia uviedli, že maloletá E. bola v ich domácnosti naposledy 12.12.2021 na cca pol dňa. Do letných prázdnin 2021 fungovali starí rodičia s maloletou E. bez problémov. Maloletá do ich domácnosti rada chodila. Chodievali spolu do lesa, na huby (veľmi ju to bavilo), kúpať sa na Permon. Mali navzájom bezproblémový vzťah, rozumeli si, maloletá k nim chodila s radosťou. Starý otec poprel, že by ho maloletá E. pri stretnutí koplá do nohy a poprel, že by sa na maloletú vulgárne vyjadroval. Starí rodičia vedia o tom, že otec sa dožadoval stretnutia s maloletou a k stretnutiu nedošlo, a vedia i o podanom návrhu otca a súhlasia s ním. Starý otec bol s maloletou E. v kontakte cez Facebook, písali si, no kontakt je prerušený, maloletá neodpovedá na správy. Kolízny opatrovník v závere správny uviedol, že v súvislosti so situáciou z leta 2021 u rodičov vnímame rozporné tvrdenia. Matka i otec tvrdia, že s maloletou je nevhodne zaobchádzané. Matka z takéhoto správania obviňuje otca. Otec hovorí, že od maloletej sa v lete 2021 dozvedel niektoré skutočnosti a situácie, ktoré vníma ako nevhodné zaobchádzanie s maloletou v domácnosti matky. Obidvaja rodičia tvrdia tie isté skutočnosti nevhodného zaobchádzania s maloletou a tvrdia, že ku takémuto konaniu došlo v domácnosti druhého rodiča. Do konfliktu rodičov je zatiahnutá i maloletá. Nie je chránená pred detailmi vedených konaní a dostáva sa do konfliktu lojality voči rodičom. V záujme maloletej je objektívne zistenie a posúdenie situácie a poskytnutie potrebnej pomoci, zohľadňujúc najlepší záujem dieťaťa. Na zváženie súdu kolízny opatrovník dáva potrebu psychologického, prípadne i psychiatrického vyšetrenia rodičov, ich osobností a posúdenie ich schopností zabezpečiť harmonický vývin dieťaťa s akceptáciou druhého rodiča vo výchove. V prípade zistenia patologických javov v osobnosti rodičov upraviť výkon rodičovských práv a povinností tak, aby bolo pre maloletú zabezpečené bezpečné prostredie a zároveň, aby bol nastavený a zabezpečený bezpečný kontakt dieťaťa s rodičom.

19. Vzhľadom na obmedzené možnosti vykonávania dokazovania v prípade neodkladného opatrenia, keď súd vychádza len z podaného návrhu a nevyzýva na jeho doplnenie, pričom si zároveň môže zabezpečiť len nevyhnutné dôkazy z dôvodu časovej tiesne, nebolo možné návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovieť. V návrhu na vydanie neodkladného opatrenia (zverenie maloletej E. do starostlivosti starých rodičov), ktorý je odôvodnený totožne s návrhom vo veci samej (zverenie maloletej E. do starostlivosti otca) navrhovateľ - otec tvrdí, že znalcom PhDr. I. Ď. bolo zistené, že maloletá E. trpí syndrómom týrania a ak zo strany otca nedošlo a ani nemohlo dôjsť k týraniu maloletej, logicky z toho vyplýva, že k týraniu maloletej muselo dôjsť počas jej pobytu u matky a to buď matkou samotnou, resp. jedným z jej partnerov, ktorých matka vystriedala viacero, prípadne aj inou neznámou osobou. Tieto tvrdenia otca nateraz pre potreby vydania neodkladného opatrenia osvedčené nie sú. Súd si zabezpečil listinné dôkazy, na ktoré odkazoval aj otec v návrhu, a to najmä súvisiace spisy Okresného súdu Liptovský Mikuláš, týkajúce sa maloletej, vyšetrovací spis Okresného riaditeľstva PZ Liptovský Mikuláš, ČVS: ORP-402/1-VYS-LM-2021 a správu z prešetrenia pomerov. Zo záverov znaleckého posudku PhDr. I. Ď. vyplývajú iné skutočnosti. Znalec na otázku, aby uviedol konaním akých osôb mohlo byť spôsobené týranie maloletej, ak sa u nej znaleckým skúmaním potvrdilo prejavenie syndrómu týrania, uviedol, že predpokladá časový horizont od 31.07.2021 do 21.08.2021 počas pobytu maloletej u otca a spôsobený jeho konaním. Súd v podrobnostiach poukazuje na závery znalca uvedené v bode 16. tohto uznesenia. Znalec nepripustil ani možnosť, že by sa na syndróme týrania, ktorý sa u maloletej prejavil, podieľala matka, príp. iné osoby. Zo znaleckého posudku vyplýva negatívny postoj maloletej k otcovi, pričom je potrebné v konaní vo veci samej dokazovaním ustáliť, z čoho pramení a dôsledkom akého prežívania sa tento postoj u maloletej vyvinul.

Súd poznamenáva, že aj keď bolo vznesenie obvinenia otcovi zrušené, trestné stíhanie naďalej prebieha a nebolo doposiaľ ukončené. Nateraz nie je možné preto urobiť závery o dôvodnosti či nedôvodnosti trestného stíhania otca. Pokiaľ aj matka otcovi odmieta odovzdať maloletú na styk s odôvodnením, že dochádza u maloletej k sebapoškodzovaniu, matka zjavne interpretovala závery psychológov nadnesene a nesprávne, keď psychológovia nekonštatujú u maloletej sebapoškodzovanie ako také v zmysle úmyselného poškodzovania samej seba, ale konštatujú, že má sklon k sebapoškodzujúcim formám vyjadrenia a preberania zodpovednosti za to, čo nemôže zmeniť, čo úzko súvisí so zadržívaním hnevu a diagnostikovanou depresívnou symptomatikou.

20. Zo správy Detského advokačného centra Náruč zo dňa 02.08.2022, ktorej závery súd podrobne popísal v bode 17. tohto uznesenia, tiež vyplýva negatívne nastavenie maloletej voči otcovi, pričom maloletá sa zúčastnila stretnutí v centre celkovo až desaťkrát. Popisuje negatívne zážitky s otcom, pričom rovnaký negatívny postoj má prechovávať aj k otcovým rodičom, teda starým rodičom, do ktorých starostlivosti otec navrhuje maloletú neodkladným opatrením dočasne zveriť. Hoci je možné, že v minulosti mala maloletá k starým rodičom pozitívne väzby, aktuálne podľa zistených záverov psychológov z centra sú vzťahy s nimi negatívne ovplyvnené. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletá bola so starými rodičmi M. T. a L. T. naposledy v osobnom kontakte dňa 12.12.2021 a to pol dňa. Aktuálne maloletá (v auguste 2022 pred kolíznym opatrovníkom) popísala konfliktnú situáciu so starým otcom, ktorý mal prísť za ňou do školy do družiny a chcel s ňou odísť, s čím ona nesúhlasila a kopla ho do kolena a utekala za pani učiteľkou z družiny. Potom starký sedel v aute na parkovisku a pozoroval ju. Vzhľadom na uvedené nie je v najlepšom záujme maloletej jej zverenie do starostlivosti starých rodičov formou neodkladného opatrenia. Súd vzhľadom na obmedzené časové možnosti zisťovania a overenia okolností popisovaných každým z rodičov ako aj maloletou nemohol objektívne uvedené skutočnosti overiť. Potreba rýchlej úpravy pomerov takýmto spôsobom z dôvodu bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či iného zaťaženého doľadu, osvedčená nebola, preto návrh na vydanie neodkladného opatrenia nie je dôvodný.

21. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti súd návrh otca zamietol. Ako poznamenal v závere správy zo dňa 09.09.2022 aj kolízny opatrovník, vzhľadom na závažnosť tvrdených skutočností a najmä protichodnosť vyjadrení oboch rodičov na situáciu ohľadne maloletej, na zmenu osobnej starostlivosti bude v konaní vo veci samej potrebné náležite zistiť, z čoho pramení negatívny postoj maloletej k otcovi, keď na jednej strane popisuje negatívne zážitky s ním, na druhej strane podľa záverov psychológov otca úplne neodmieta, chce, aby sa zmenil, bola ochotná sa s ním stretnúť, pokiaľ by jej neublížoval. Z pohľadu súdu tieto zistenia vyznievajú v celom kontexte prežívania maloletej značne rozporuplne, preto je potrebné ich preveriť a ozrejmiť, či už otcom navrhovaným znaleckým dokazovaním, príp. akýmkoľvek inými dôkaznými prostriedkami. Je evidentné, že komunikácia medzi rodičmi je problematická, čo neprispieva k pohodovej realizácii styku otca s maloletou E. a budovania jeho vzťahu k dcére a pozitívnemu každodennému prežívaniu maloletej. Rodičia by si mali uvedomiť, že táto situácia psychicky zaťažuje predovšetkým samotnú E.. Obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a zodpovedajú za všestranný vývoj svojho dieťaťa bez ohľadu na to, ktorému rodičovi je zverená do starostlivosti a ktorý z rodičov je oprávnený realizovať s ním styk. Ich postavenie zostáva bez ohľadu na uvedené rovnaké. Je povinnosťou rodičov prejavovať potrebnú dávku tolerancie a ústretovosti, aby maloleté dieťa na sledky skutočnosti, z čoho nevyrastá v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, pociťovalo v čo najmenšej miere. Matka je v tomto prípade rodič, ktorému je E. zverená do starostlivosti, preto má väčšiu mieru zodpovednosti za to, akým spôsobom bude maloleté dieťa vnímať druhého rodiča. Dieťa podvedome preberá postoje jedného rodiča vo vzťahu k druhému rodičovi. Ako konštatovali aj psychológovia z Detského advokačného centra Náruč, maloletá E. pociťuje veľmi intenzívne rodičovský konflikt, ktorý môže prispievať k jej negatívnejmu nastaveniu voči otcovi. Maloletá je zvýšene citlivá na konfliktnú komunikáciu dospelých, čo vníma aj v širšom okolí (škola ap.). 22. Súď zdôrazňuje, že obidvaja rodičia si musia uvedomiť, že ich prvoradou úlohou je prispievať k vytvoreniu priaznivých podmienok, nevyhnutných pre zdravý, psychický a fyzický vývoj dieťaťa, v dôsledku čoho, by mali vyvinuť maximálnu snahu o elimináciu rozporov medzi nimi, pretože ich prípadný necitlivý prístup môže zaťaženým spôsobom narušiť emocionálnu a psychickú stabilitu dieťaťa, čo sa už u maloletej E. aj deje, aj s ohľadom na jej vek, ktorá môže pod vplyvom týchto okolností, pociťovať stratu bezpečia a lásky. Je zodpovednosťou a povinnosťou rodičov upokojiť vzájomné vzťahy, pracovať na odstránení rozporov a nedorozumení tak, aby boli schopní i za danej situácie plne naplniť potrebu maloletej. Vzhľadom na obmedzené možnosti vykonávania dokazovania v prípade neodkladného opatrenia, nebolo možné vyhovieť návrhu na vydanie

neodkladného opatrenie pre už súdom uvádzané skutočnosti. Na posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa bude v konaní vo veci samej potrebné zistiť všetky dôležité okolnosti jednak na strane rodičov ako aj na strane maloletej. Bez riadneho zistenia všetkých relevantných skutočností nie je možné situáciu vyriešiť v najlepšom záujme maloletej. Za účelom rozhodnutia vo veci samej súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP).